

ADVIES Nr 43 / 2003 van 23 oktober 2003

O. Ref. : 10 / A / 2003 / 017

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit ter uitvoering van artikel 6, § 3, van de wet van 2 juni 1998 houdende oprichting van een Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve Coördinatiecel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens*, inzonderheid artikel 29.

Gelet op de wet van 2 juni 1998 *houdende oprichting van een Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve Coördinatiecel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties*, inzonderheid op artikel 6, § 3.

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Justitie van 4 april 2003.

Gelet op het verslag van dhr. Frank Robben.

Brengt op 23 oktober 2003 volgend advies uit.

1. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

Krachtens artikel 6, § 1, van de wet van 2 juni 1998 houdende oprichting van een Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve Coördinatiecél inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties heeft het Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties – opgericht bij de Federale Overheidsdienst Justitie en hierna «het Centrum» genoemd – onder meer tot opdracht, enerzijds, het bestuderen van het verschijnsel van schadelijke sektarische organisaties in België en hun internationale bindingen en, anderzijds, het zorgen voor het onthaal en de informatie van het publiek en het inlichten van iedere persoon die een vraag tot het Centrum richt over zijn rechten en plichten en over de wijze waarop hij zijn rechten kan laten gelden.

Voor het vervullen van deze taken is het Centrum er ingevolge artikel 6, § 3, van de wet van 2 juni 1998 toe gemachtigd om persoonsgegevens te verwerken met betrekking tot de overtuiging of de activiteiten op levensbeschouwelijk of godsdienstig gebied, zoals bedoeld in artikel 6 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens. Het ontwerp van koninklijk besluit dat door de Minister van Justitie aan de Commissie voor advies wordt voorgelegd, heeft tot doel het bepalen van de waarborgen inzake vertrouwelijkheid en beveiliging van deze persoonsgegevens (artikelen 2 tot en met 5), het statuut en de taken van de aangestelde voor de gegevensbescherming van het Centrum (artikelen 6 tot en met 8) en de wijze waarop het Centrum aan de Commissie verslag uitbrengt over de verwerking van deze persoonsgegevens (artikel 9).

2. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

De verwerking van gevoelige gegevens.

Artikel 6 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens bepaalt dat de verwerking van persoonsgegevens waaruit de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging van de betrokkene blijkt verboden is, behalve, onder andere, wanneer deze verwerking om een belangrijke reden van publiek belang door een wet, een decreet of een ordonnantie wordt toegelaten. Een dergelijke toelating werd bij artikel 6, § 3, van de hogervermelde wet van 2 juni 1998 verleend aan het Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties. Hetzelfde artikel kent aan de Koning de bevoegdheid toe tot het bepalen, bij een in Ministerraad overlegd besluit, van de waarborgen inzake vertrouwelijkheid en beveiliging van de persoonsgegevens, het statuut en de taken van de aangestelde voor de gegevensbescherming in de schoot van het Centrum en de wijze waarop het Centrum over de verwerking van de persoonsgegevens verslag moet uitbrengen aan de Commissie.

In het Verslag aan de Koning bij het voor advies aan de Commissie voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit wordt vermeld dat in het kader van de opdrachten van het Centrum hoofdzakelijk persoonsgegevens betreffende de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging verwerkt zullen worden maar dat het Centrum niettemin volgens de wet andere gevoelige gegevens kan verwerken.

De Commissie is evenwel van oordeel dat de bewoordingen van de wet van 2 juni 1998 voldoende duidelijk zijn en de toelating tot het verwerken van gevoelige persoonsgegevens beperken tot persoonsgegevens «met betrekking tot de overtuiging of activiteiten op levensbeschouwelijk of godsdienstig gebied». De verwerking door het Centrum van persoonsgegevens waaruit de raciale of etnische afkomst, de politieke opvattingen of het lidmaatschap van een vakvereniging blijken of

de verwerking van persoonsgegevens die het seksuele leven betreffen is aldus niet mogelijk, althans niet op grond van artikel 6, § 2, eerste lid, l), van de wet van 8 december 1992.

De verwerking van niet-gecodeerde gevoelige persoonsgegevens dient daarenboven beperkt te worden tot de gevallen waarin een dergelijke verwerking noodzakelijk is voor het realiseren van de opdrachten van het Centrum gedefinieerd in artikel 6, § 1, 1° en 3°, van de wet van 2 juni 1998.

Eenzijds dient het Centrum het verschijnsel van schadelijke sektarische organisaties in België en hun internationale bindingen te bestuderen. De gemachtigde ambtenaar liet weten dat deze studie veelal gebeurt aan de hand van open bronnen (boeken, persartikelen, websites,...), die als dusdanig in het informaticasysteem van het Centrum worden opgenomen zonder weglating van de eventuele verwijzingen naar de identiteit van natuurlijke personen (het blijkt immers technisch moeilijk haalbaar om deze verwijzingen te verwijderen). Hoewel het de bedoeling van het Centrum is om onderzoeken in te stellen naar *organisaties* en niet naar *personen*, acht de Commissie het niettemin aangewezen om in het ontwerp van koninklijk besluit uitdrukkelijk te vermelden dat het Centrum geen bestand kan houden betreffende personen van wie vermoed wordt dat ze deel uitmaken van een schadelijke sektarische organisatie en dat gegevens aangaande dergelijke personen enkel toegankelijk kunnen zijn via de gegevens van de betrokken schadelijke sektarische organisatie.

Anderzijds dient het Centrum te zorgen voor het onthaal en de informatie van het publiek en het inlichten van iedere persoon die een vraag tot het Centrum richt over zijn rechten en plichten en over de wijze waarop hij zijn rechten kan laten gelden. In dat kader dient het Centrum enige identificatie- en contactgegevens te kunnen bijhouden.

De toegang tot de verwerkte gegevens.

Ingevolge hoofdstuk II van het ontwerp van koninklijk besluit *ter uitvoering van artikel 6, § 3, van de wet van 2 juni 1998 houdende oprichting van een Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve Coördinatiecél inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties* hebben alleen de leden van het Centrum en de ambtenaren van niveau 1 en 2 die lid zijn van het secretariaat van het Centrum toegang tot de persoonsgegevens waaruit de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging van de betrokkene blijkt en mogen enkel zij deze persoonsgegevens verwerken; een lijst met de namen van deze personen wordt ter beschikking gehouden van de Commissie (artikel 2). De verwerkte persoonsgegevens mogen voorts enkel worden meegedeeld aan de overheidsinstanties in het kader van hun opdracht van gerechtelijke politie, aan de voorzitter van de Administratieve Coördinatiecél inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties¹ en aan de Commissie in geval de mededeling noodzakelijk is voor het uitoefenen van haar opdracht (artikel 3). De persoonsgegevens kunnen bovendien slechts gedurende ten hoogste dertig jaren worden bewaard (artikel 4). Ten slotte dient het Centrum te zorgen voor een controle op de diverse aspecten van de verwerking, waaronder het invoeren, aanwenden en meedelen van de persoonsgegevens (artikel 5).

De beperking van de toegang tot de persoonsgegevens waaruit de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging van de betrokkene blijkt en van de bestemmelingen aan wie ze kunnen worden meegedeeld, beantwoordt aan de beginselen vervat in artikel 4 van de wet van 8 december 1992.

---

¹ De Administratieve Coördinatiecél inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties wordt opgericht bij de Federale Overheidsdienst Justitie, is samengesteld uit vertegenwoordigers van (onder andere) de politiediensten en diverse federale overheidsdiensten (zie het koninklijk besluit van 8 november 1998 *houdende samenstelling, werking en organisatie van de Administratieve Coördinatiecél inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties*) en wordt voorgezeten door de Minister van Justitie of zijn afgevaardigde. De cel heeft onder meer tot opdracht om een nauwe samenwerking met het Centrum op te bouwen en de nodige maatregelen te treffen teneinde de aanbevelingen en voorstellen van het Centrum uit te voeren.

Het verdient voorts aanbeveling om in artikel 2 eveneens uitdrukkelijk te bevestigen dat de leden van het Centrum en de ambtenaren van niveau 1 en 2 die lid zijn van het secretariaat van het Centrum enkel toegang hebben tot de persoonsgegevens voor zover ze deze nodig hebben voor het uitoefenen van hun taken of voor de behoeften van de dienst. Daarenboven stelt de Commissie voor dat de gemachtigde personeelsleden een verklaring zouden ondertekenen waarin zij zich ertoe verbinden de veiligheid en de vertrouwelijkheid van de verkregen informatiegegevens te eerbiedigen.

De controle-opdracht die het Centrum door het ontwerp van koninklijk besluit krijgt toegewezen, komt tegemoet aan artikel 16 van de wet van 8 december 1992.

De bewaartermijn.

De maximale bewaartermijn van dertig jaar, die volgens de Commissie onredelijk lang lijkt, wordt echter noch in de adviesaanvraag van de Minister van Justitie noch in de bijkomende uitleg van de gemachtigde ambtenaar afdoende gemotiveerd. Behoudens een dergelijke uitdrukkelijke motivering stelt de Commissie voor om de bewaartermijn te beperken tot drie jaar.

De aangestelde voor de gegevensbescherming.

Het Centrum is ertoe gehouden onder de leden van zijn secretariaat een aangestelde voor de gegevensbescherming aan te duiden, voor een verlengbare periode van vier jaar (artikel 6). Diens mandaat kan bij een met redenen omklede beslissing en na goedkeuring door de Commissie beëindigd worden; de Commissie hoort de betrokkene vóór zij haar beslissing terzake neemt en in voorkomend geval wordt haar goedkeuring aan de gemotiveerde beslissing van het Centrum toegevoegd (artikel 7). De aangestelde voor de gegevensbescherming gaat na of de door het Centrum verrichte verwerkingen overeenkomstig de wet plaatsvinden en ziet er in het bijzonder op toe dat de verwerkingen beantwoorden aan de beginselen van finaliteit en proportionaliteit, dat alleen de gemachtigde personen toegang hebben tot de persoonsgegevens waaruit de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging van de betrokkene blijkt en dat de hogervermelde veiligheidsmaatregelen worden nageleefd (artikel 8).

De Commissie stelt vast dat de algemene taak van de aangestelde voor de gegevensbescherming wordt omschreven als het erop toezien «*dat de door het Centrum verrichte verwerkingen overeenkomstig de wet plaatsvinden*». Met het begrip «*de wet*» wordt blijkens artikel 1 van het ontwerp van koninklijk besluit bedoeld de wet van 2 juni 1998 houdende oprichting van een Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve Coördinatiecel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties. Een aangestelde voor de gegevensbescherming dient echter, ingevolge artikel 17bis van de wet van 8 december 1992, op een onafhankelijke wijze te zorgen voor de toepassing van laatstgenoemde wet en van haar uitvoeringsbesluiten. Om verwarring terzake te vermijden verdient het aanbeveling om in artikel 8, eerste lid, van het ontwerp van koninklijk besluit een uitdrukkelijke verwijzing naar de wet van 8 december 1992 en haar uitvoeringsbesluiten op te nemen.

Meer algemeen stelt de Commissie vast dat de taken van de aangestelde voor de gegevensbescherming eerder summier zijn omschreven. Ze stelt voor om deze taken ruimer te bepalen en te voorzien in een adviserende, stimulerende, documenterende en controlerende opdracht, waarbij de betrokkene:

- de verantwoordelijke voor het dagelijks bestuur van het Centrum adviseert, op diens verzoek of op eigen initiatief, omtrent alle aspecten van de informatieveiligheid;
- het naleven van de wettelijke en reglementaire veiligheidsvoorschriften binnen het Centrum en het aannemen van een veiligheidsgedrag bij de personen tewerkgesteld bij het Centrum bevordert en controleert;

- de nodige documentatie aanlegt met betrekking tot de informatieveiligheid;
- ten behoeve van de verantwoordelijke voor het dagelijks bestuur van het Centrum een informatieveiligheidsplan en een budget voor de uitvoering ervan opstelt.

Zo wenst de Commissie duidelijker aan te tonen dat de opdracht van betrokkene betrekking heeft op het gehele informatieveiligheidsbeleid, waarvan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens een onderdeel uitmaakt, en dat de eindverantwoordelijkheid terzake gedragen wordt door de verantwoordelijke voor het dagelijks bestuur van het Centrum.

De rapportage van het Centrum aan de Commissie.

Ten slotte brengt het Centrum om de vier jaar aan de Commissie verslag uit over zijn activiteiten, waarbij een gedetailleerde omschrijving wordt gegeven van de verschillende door het Centrum verrichte verwerkingen en hun doeleinden, de categorieën van aangewende persoonsgegevens en hun bewaarduur, de personen die toegang hebben tot de persoonsgegevens, de genomen veiligheids- en vertrouwelijkheidsmaatregelen en de andere waarborgen betreffende de persoonlijke levenssfeer (artikel 9).

De Commissie is van oordeel dat een vierjaarlijks rapport haar onvoldoende mogelijkheden biedt om de verwerking van persoonsgegevens door het Centrum op een efficiënte wijze te controleren en stelt bijgevolg voor om de frequentie van de rapportering te verhogen tot één maal per jaar.

De Commissie heeft geen verdere opmerkingen bij dit ontwerp.

OM DEZE REDENEN,

brengt de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, onder voorbehoud van de hogervermelde opmerkingen, een gunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) J. BARET,

(get.) P. THOMAS.